

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **Ing. J. H.**, bývajúceho v T., zastúpenému Mgr. R. Š., advokátom so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike – Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Prievozska č. 2/6, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8 C 164/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. júna 2010 sp. zn. 9 Co 274/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Topoľčany rozsudkom z 1. októbra 2009 č.k. 8 C 164/2007-180 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 9 276,66 € spolu so 8,5 % ročným úrokom

z omeškania od 4. augusta 2007 do zaplatenia; konanie čo do sumy 1 726,08 € zastavil. Žalobcu i žalovanú zaviazal zaplatiť na účet okresného súdu každého po 314,61 € trov štátu a súčasne vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa odôvodnenia rozhodnutia súd dospel k záveru, že žaloba o náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. je čo do základu dôvodná, nakoľko v danej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu Mesta T. (stavebného úradu), ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia z 2. augusta 2004 č. X. na podklade nesúhlasného záväzného stanoviska Mesta T. z 12. júla 2004 č. X., keď zohľadnil nesúhlasné stanovisko Výboru mestskej časti č. 6. Stavebný úrad konal s Výborom mestskej časti č. 6 ako s účastníkom predmetného konania, pričom § 34 zákona č. 50/1976 Zb. mu takéto postavenie nepriznával. Dôsledkom tohto nesprávneho úradného postupu bolo rozhodnutie stavebného úradu zamietajúce návrh žalobcu o umiestnenie stavby a využití územia na prevádzku Autobazár. Toto zamietajúce rozhodnutie bolo na základe odvolania žalobcu rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Nitre zo 7. októbra 2004 č. X. zrušené a vec vrátená stavebnému úradu na ďalšie konanie. Uvedeným nesprávnym úradným postupom prvostupňového stavebného úradu bola spôsobená neistota vo vzájomnom záväzkovo-právnom vzťahu medzi žalobcom a prenajímateľom nehnuteľnosti, na ktorom mala byť prevádzka Autobazár umiestnená, žalobca prestal platiť dohodnuté nájomné, v dôsledku čoho prenajímateľ nájom uplynutím dohodnutého času ukončil. Výšku škody, ktorá je v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, súd ustálil na 9 276,66 €. Pokiaľ ide o ušlý zisk, žalobu v tejto časti zamietol, keď mal za to, že jeho rozhodujúcou príčinou nebol nesprávny úradný postup, ale bol spôsobený správaním žalobcu a prenajímateľa, ktorí si neusporiadali svoje vzájomné vzťahy tak, aby bolo možné jednoznačne povedať, že po zrušení rozhodnutia stavebného úradu Krajským stavebným úradom v Nitre by z ich strany jednoznačne došlo k naplneniu ich podnikateľskej činnosti a dosahovaniu predpokladaného zisku. V súlade s § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, ktorého výšku podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. určil na 8,5 % ročne. V časti o zaplatenie 1 726,08 € konanie z dôvodu späťvzatia žaloby zastavil (§ 96 ods. 1, 3 O.s.p.) a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na základe odvolania oboch účastníkov konal vo veci Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom z 3. júna 2010 sp. zn. 9 Co 274/2009 rozsudok prvostupňového súdu 1/ v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol, 2/ v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil, 3/ vo výroku o náhrade trov konania štátu zmenil tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa 629,22 € trov konania štátu

a 4/ žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd zmeňujúci výrok vo veci samej odôvodnil tým, že v danom prípade nešlo o taký nesprávny úradný postup aký má na mysli § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ktorý by zakladal nárok žalobcu na náhradu škody. Mal za to, že vady konania (ktoré boli vytknuté prvostupňovému stavebnému úradu jeho nadriadeným orgánom) a ktoré sa prejavili v obsahu rozhodnutia Mesta T. z 2. augusta 2004 č. X. nezakladajú zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu. Bol toho názoru, že pokiaľ štátny orgán pri svojom rozhodovaní napr. nesprávne hodnotí zistené skutočnosti alebo nesprávne vec posúdi, takéto vady ešte nezakladajú zodpovednosť za škodu, a to ani v prípade, ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie. Na tieto prípady totiž pamätá § 59 ods. 3 zákona č. 71/1969 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok), v zmysle ktorého Krajský stavebný úrad v Nitre ako odvolací orgán má právomoc preskúmať rozhodnutie prvostupňového orgánu a účelom preskúmavacej činnosti je dosiahnuť nápravu právnych alebo skutkových pochybení, ku ktorým môže dôjsť v konaní pred prvostupňovým správnym orgánom. V danej veci, i keď Krajský stavebný úrad v Nitre vytkol prvostupňovému orgánu – Mestu T. porušenie koncentračnej zásady – nesprávne vymedzenie účastníka územného konania a nesprávne číselné označenie parcely – takéto pochybenia podľa jeho názoru nie je možné považovať za nesprávny úradný postup v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., preto rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti zmenil a žalobu zamietol (§ 220 O.s.p.). V nadväznosti na to zmenil rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výrokoch o náhrade trov štátu a na povinnosť zaplatiť trovy v súvislosti so znaleckým dokazovaním preddavkovaným zo štátnych prostriedkov zaviazal žalobcu, ktorý nebol v konaní úspešný (§ 224 ods. 1 O.s.p. a § 148 ods. 1 O.s.p.). Výrok o náhrade trov konania účastníkov odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s poukazom na to, že žalovaná nepodala návrh na priznanie náhrady trov konania.

Proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti a vec vrátiť Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie, prípadne rozhodnutie zmeniť a „žalobe vyhovieť“. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom uvedeným v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Nesúhlasil s právnym záverom odvolacieho súdu, že rozhodnutím Mesta T. nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V tomto smere poukázal na to, že nesprávny úradný postup nevidel v samotnom rozhodnutí Mesta T., ale v postupe, ktoré

takémuto rozhodnutí predchádzalo a ktorý vytýkal aj odvolací Krajský stavebný úrad v Nitre. Trval na tom, že tým, keď Mesto T. konalo s niekým ako účastníkom, kto nebol spôsobilý byť účastníkom konania (Výborom mestskej časti č. 6) a na základe jeho nesúhlasného stanoviska rozhodlo o zamietnutí jeho návrhu o umiestnení stavby a využití územia, nepostupovalo správne, ktorú skutočnosť zistil aj odvolací orgán a konštatoval ju v zrušujúcom rozhodnutí. Týmto chybným postupom a konaním Mesta T. mu bola spôsobená majetková ujma, pretože škodná udalosť mu nielenže spôsobila skutočnú škodu, ale zasiahla priamo do priebehu deja vedúceho k určitému zisku.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu žiadala dovolanie zamietnuť s poukazom na to, že v danom prípade nešlo o taký nesprávny úradný postup ako má na mysli § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý by zakladal nárok žalobcu na náhradu škody; rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti považovala za vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z najzávažnejších procesných väd, zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie

prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Existenciu ani tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalobca v dovolaní tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré ho viedlo k zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcom výroku, treba považovať za správne.

V zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu

verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1/ nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

V danej veci podľa žalobcu mal nesprávny úradný postup spočívať v nesprávnom postupe Mesta T. pred vydaním rozhodnutia z 2. augusta 2004 č. X., ktorým bol zamietnutý jeho návrh o využití územia a umiestnenie stavby „Autobazár“ na parcele č. X. v katastrálnom území T., keď konalo ako s účastníkom s Výborom mestskej časti č. 6, ktorý účastníkom konania podľa príslušných právnych predpisov nemohol byť a keď nevyhodnotilo, či návrh na využitie územia a umiestnenie stavby je alebo nie je v súlade s platným územným plánom mesta, ale návrh zamietol na základe záväzného stanoviska Mesta T. o nesúhlase s vydaním územného rozhodnutia o využívaní územia a umiestnení stavby „Autobazár“ na parcele č. X. v katastrálnom území T., ktorého podkladom bolo nesúhlasné stanovisko Výboru mestskej časti č. 6.

Z obsahu spisu je nesporné, že žalobca ako nájomca a MUDr. P. L. ako prenajímateľ uzavreli 24. apríla 2004 zmluvu o nájme časti parcely č. X. v katastrálnom území T., na ktorom mala byť zriadená prevádzka Autobazár, na dobu určitú do 31. decembra 2004, ktorá bola zo strany prenajímateľa ukončená v dohodnutom termíne z dôvodu nevykonávania podnikateľských aktivít žalobcom, na účel vykonávania ktorých bola zmluva uzavretá. Žalobca podal 4. júna 2004 návrh na vydanie rozhodnutia o využití územia a umiestnenia stavby „Autobazár“ na parcele č. X. v katastrálnom území T.. Tento návrh bol zamietnutý rozhodnutím Mesta T. z 2. augusta 2004 č. X. z dôvodu, že Mesto T. – Mestský úrad v záväznom stanovisku z 12. júla 2004 pod č. X. nesúhlasilo s vydaním územného rozhodnutia o využití územia a umiestnenia stavby „Autobazár“ na parcele č. X. v katastrálnom území T.; podkladom jeho nesúhlasu bolo nesúhlasné stanovisko Výboru mestskej časti č. 6. Na odvolanie žalobcu konal vo veci Krajský stavebný úrad v Nitre, ktorý rozhodnutím zo 7. októbra 2004 č. X. vyššie uvedené rozhodnutie Mesta T. zrušil z dôvodu porušenia § 37 ods. 1

zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), podľa ktorého podkladom pre vydanie územného rozhodnutia sú územné plány obcí a zón. V odôvodnení rozhodnutia odvolací orgán vyčítal prvostupňovému orgánu, že konal s Výborom mestskej časti č. 6, ktorému podľa platných právnych predpisov neprislúchalo postavenie účastníka územného konania, a že podkladom pre jeho rozhodnutie malo byť vyhodnotenie, či návrh na využitie územia a umiestnenie stavby je alebo nie je v súlade s územným plánom mesta a nie stanovisko Výboru mestskej časti č. 6, ktorý nebol účastníkom územného konania. V ďalšom konaní Mesto T. rozhodnutím z 11. januára 2005 č. X. opätovne návrh žalobcu zamietlo z dôvodu, že vlastník dotknutého pozemku MUDr. P. L. s vydaním územného rozhodnutia o využití územia a umiestnenie stavby pre žalobcu nesúhlasil (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 7. apríla 2005).

Dovolací súd pri posudzovaní splnenia predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. je zhodného názoru ako odvolací súd, že v danom prípade nešlo o taký nesprávny úradný postup, ktorý by zakladal nárok žalobcu na náhradu škody. Ako správne uzavrel odvolací súd, nie každá vada konania zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom totiž nezakladajú nedostatky či pochybenia v priebehu konania, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia, a to ani za tej situácie, že tieto nedostatky mali za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia. Pokiaľ totiž orgán štátu zisťuje a posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, zhromažďuje a hodnotí podklady pre rozhodnutie, právne ich posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu individuálneho správneho rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady tohto postupu nachádzajú svoj odraz v obsahu rozhodnutia a môžu byť posudzované len z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a nasl. zákona č. 514/2003 Z.z.). Na tieto prípady, ako správne konštatuje odvolací súd, slúži systém opravných prostriedkov v správnom konaní (§ 53 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní), ktorých účelom je dosiahnutie nápravy právnych alebo skutkových pochybení, ktorých sa dopustili prvostupňové správne orgány a právomoc odvolacieho orgánu preskúmavať rozhodnutie prvostupňového orgánu (§ 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní).

V danom prípade rozhodnutie Mesta T. z 2. augusta 2004 č. X. trpelo procesnými nedostatkami a vadami, ktorých sa dopustilo pri zhromažďovaní podkladov pre rozhodnutie a pri aplikácii § 37 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku

(stavebný zákon), ktorých dôsledkom bolo vydanie nesprávneho rozhodnutia, ktoré odvolací orgán - Krajský stavebný úrad v Nitre rozhodnutím zo 7. októbra 2004 č. X. zrušil. Nesprávny postup orgánu štátu, ktorý vyústil v nesprávne rozhodnutie, ktoré nenadobudlo právoplatnosť, ale bolo zrušené odvolacím orgánom, preto nemôže založiť objektívnu zodpovednosť štátu, lebo pochybenie orgánu štátu bolo napravené. Zodpovednosť žalovanej za škodu v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. preto nie je daná.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní (procesne) úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková